

Eksamensveiledning

- om vurdering av eksamensbesvarelser

LOKALT GITT SKRIFTLIG EKSAMEN

AKV2001 – Drift og produksjon

Eksamensveiledning for lokalt gitt skriftlig eksamen i fylkeskommunenes landssamarbeid (Vigo IKS)

Denne eksamensveiledningen gir informasjon om lokalt gitt skriftlig eksamen i landssamarbeidet, og hvordan eksamen skal vurderes. Veiledningen er for skoler, elever, privatister, lærere og foresatte. Sensorene skal bruke veiledningen som en felles referanseramme for sitt sensurarbeid.

1. Eksamensordning

Eksamenslengde 4 timer

2. Hjelpemidler

Alle hjelpemidler er tillatt, bortsett fra åpent internett og andre verktøy som kan brukes til kommunikasjon. Hver fylkeskommune har publisert liste over tillatte nettbaserte hjelpemidler (nettressurser) som er tilgjengelig på eksamensdagen.

Noen fag avviker fra denne regelen ved at det er restriksjoner på bruk av hjelpemidler, eller at det er spesielle hjelpemidler som kreves for å løse eksamensoppgaven. Listen viser fag som avviker:

<http://www.vigoiks.no/eksamen/hjelpemidler-til-eksamen>

Eksamensoppgaver hvor det ikke er krav om spesielle hjelpemidler skal være utformet på en slik måte at det ikke er nødvendig å ha tilgang til internett eller hjelpemidler for å kunne besvare oppgavene. Det er kandidatens egen kompetanse i faget som skal prøves på eksamen.

Med utgangspunkt i eksamensordningen for faget må kandidaten selv velge hensiktsmessige hjelpemidler for å løse oppgavene. Eksempler på hjelpemidler kan være: datamaskin med filer og digitale verktøy, kalkulator, lærebok, tidligere eksamensoppgaver, notater, eksamensveiledning, utskrifter fra Internett og formelbok. Alle digitale verktøy som kandidaten vil bruke, må være installert på datamaskinen før eksamen.

3. Kommunikasjon med andre under eksamen

Det er ikke lov å kommunisere med andre under eksamen, hverken skriftlig eller muntlig.

4. Eksamensoppgaven

Eksamensoppgavene lages med utgangspunkt i læreplanens kompetansemål. De fem grunnleggende ferdighetene er en del av kompetansemålene:

- å kunne uttrykke seg muntlig (gjelder ikke på skriftlig eksamen)
- å kunne uttrykke seg skriftlig
- å kunne lese
- å kunne regne
- å kunne bruke digitale hjelpemidler

Oppgavesettet er bygd opp slik at besvarelsen skal gi grunnlag for å vurdere kandidatens individuelle kompetanse. Samlet sett kan eksamen inneholde oppgaver fra alle hovedområdene i læreplanen, men ikke nødvendigvis fra alle kompetansemålene. De fleste eksamener har alle hjelpemidler tillatt. Eksamensoppgaven bør være en åpen oppgave (case), og må utformes på en slik måte at svarene ikke kan leses direkte ut av en lærebok eller andre hjelpemidler.

Når kandidaten velger å bruke erfaringer fra egen praksis, er det viktig at hun/han beskriver klart hvilke valg som tas og de forutsetningene det arbeides ut i fra. Det er viktig å besvare det oppgaven spør om for å vise fagkompetansen sin.

Tidligere eksamensoppgaver finner du på www.vigoiks.no

5. Bruk av kilder

Hvis kandidaten bruker kilder i besvarelsen, skal disse oppgis på en slik måte at leseren kan finne fram til dem. Kandidaten skal oppgi forfatter og fullstendig tittel på lærebøker, artikler eller annen litteratur. Hvis kandidaten velger å bruke utskrift eller sitat fra nettsider, skal han/hun oppgi nøyaktig nettadresse og nedlastingsdato. Eksamensoppgavene har ikke alltid krav om bruk av kilder (tekst som er hentet fra bøker, Internett etc.), og kandidaten kan vise svært høy kompetanse til eksamen uten å bruke kilder i besvarelsen. I besvarelsen skal kandidaten vise sin egen kompetanse, med eller uten bruk av kilder.

6. Vurdering av eksamensbesvarelser og karakterbeskrivelser

Fylkeskommunene har ansvar for å sensurere besvarelsene. Spørsmål om gjennomføring og sensur av eksamen rettes til den enkelte fylkeskommune.

Forskrift til opplæringsloven §§ 3-4 og 4-4 har generelle karakterbeskrivelser for grunnopplæringen:

Karakteren 6 uttrykker at eleven har fremragende kompetanse i faget.

Karakteren 5 uttrykker at eleven har meget god kompetanse i faget.

Karakteren 4 uttrykker at eleven har god kompetanse i faget.

Karakteren 3 uttrykker at eleven har nokså god kompetanse i faget.

Karakteren 2 uttrykker at eleven har lav kompetanse i faget.

Karakteren 1 uttrykker at eleven har svært lav kompetanse i faget.

Karakterene 2-6 betyr at faget er bestått.

Kjennetegn på kompetanse

Hovedområde	Karakteren 5-6 Kandidaten viser fremragende eller meget god kompetanse i faget	Karakteren 3-4 Kandidaten viser god eller nokså god kompetanse i faget	Karakteren 2 Kandidaten viser lav kompetanse i faget
<i>Mål for opplæringen er at kandidaten skal kunne</i> utføre arbeid i et oppdrettsanlegg i tråd med gjeldende regelverk og yrkesetiske retningslinjer	Kunne gjøre rede for og gi eksempler på hvilke lovpålagte forskrifter samt interne regler som styrer arbeidet på oppdrettsanlegg.	Kunne hvilke lover og forskrifter som gjelder ved røktingen av et oppdrettsanlegg. Angi eksempler på bruk av de.	Kunne beskrive hvilke interne instruksjoner som gjelder for gjennomføring av en vakt på et oppdrettsanlegg. Gi eksempler på yrkesetiske retningslinjer.
<i>Mål for opplæringen er at kandidaten skal kunne</i> utføre registreringer av fôrmengde, dødelighet, snittvekt, tetthet og miljøparametere	Kunne gjøre rede for betydningen av de ulike registreringene, hva som er styrker og svakheter ved de ulike måleteknikkene samt alternative teknikker.	Kunne gjennomføre daglige oppsatte registreringer på et oppdrettsanlegg og forklare bruksområdene til de ulike registreringene.	Kunne gjennomføre daglige oppsatte registreringer på et oppdrettsanlegg.

<i>Mål for opplæringen er at kandidaten skal kunne</i> Beregne fôrmengde og utføre fôring av oppdrettsorganismer	Kunne gjøre rede for fordeler og ulemper ved ulike fôrregimer samt angi når de ulike regimene bør benyttes for en bestemt art. Kunne beskrive artens adferd i de ulike stadiene av fôringen.	Kunne beskrive de viktigste fokus- punktene ved hvordan daglig fôring av en bestemt art gjennomføres. Kunne gjøre rede for hva som påvirker oppdrettsartens daglige opptak av fôr.	Kunne følge en oppsatt fôringsplan for en bestemt oppdrettsart samt kunne beregne dagsbehovet for fôr.
<i>Mål for opplæringen er at kandidaten skal kunne</i> Forklare betydningen av optimal fôring	Kunne gjøre rede for effekten av optimal fôring på oppdrettsorganismens tilvekst og kvalitet samt betydningen dette har for bedriften.	Kunne gjøre rede for betydningen av optimal fôring på miljøet rundt oppdrettsanlegg.	Kunne fortelle om røkterens rolle for å sikre optimal foring samt betydningen av dette for bedriften.
<i>Mål for opplæringen er at kandidaten skal kunne</i> Observere organismer og miljø og vurdere endringer i forhold til artenes normale utseende og atferd	Identifisere avvikende adferd/utseende og foreslå mulige årsaker og korrigerende tiltak.	Kunne gjøre rede for hva som er en oppdrettsorganismes karakteristiske utseende og adferd i en bestemt livsfase, og kunne identifisere typisk avvikende adferd/utseende.	Kunne gjøre rede for hva som er en oppdrettsorganismes karakteristiske utseende i en bestemt livsfase. Kunne de viktigste parameterne i miljøet for oppdrettsorganismen.

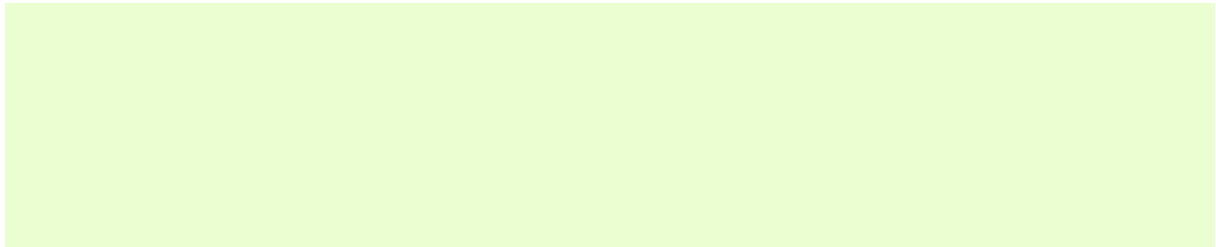
<i>Mål for opplæringen er at kandidaten skal kunne</i> planlegge, gjennomføre, vurdere og dokumentere renhold og vedlikehold av båter, motorer og utstyr i oppdrettsnæringen	Kandidaten kan gi eksempel på hvordan vedlikehold kan dokumenteres samt angi hvordan vedlikeholdet bør gjennomføres.	Kandidaten kan ta for seg en type utstyr og foreslå hva som skal kontrolleres og gjøres for å øke brukstiden samt unngå driftsstans på utstyret.	Kandidaten kan gi eksempel på utstyr der en trenger vedlikeholdslogger.
<i>Mål for opplæringen er at kandidaten skal kunne</i> utføre sortering, veiing og transport av oppdrettsorganismer	Kandidaten kan beskrive fordeler og ulemper ved ulike typer utstyr brukt ved sortering, veiing og transport av oppdrettsorganismer.	Kandidaten kan angi utstyrstyper som benyttes til å gjennomføre sortering, veiing og transport av oppdrettsorganismer.	Kandidaten kan angi når sortering, veiing og transport av oppdrettsorganismer er nødvendig.
<i>Mål for opplæringen er at kandidaten skal kunne</i> vurdere risiko ved arbeidsoperasjoner og iverksette tiltak for å redusere faren for skade på personell, oppdrettsorganismer og utstyr	Kandidaten kan utarbeide en skriftlig instruks for en arbeidsoperasjon basert på systematisk risikoanalyse for å redusere fare skade på personell, oppdrettsorganismer og utstyr.	Kandidaten kan gjennomgå en arbeidsoperasjon trinn for trinn for å identifisere mulig risiko samt foreslå tiltak for å redusere risiko.	Kandidaten kan gi eksempler på arbeidsoperasjoner som innebærer risiko for fisk, røktere og utstyr. Angi hva som kan være farlig og mulige konsekvenser samt hvordan en kan unngå dette.

<i>Mål for opplæringen er at kandidaten skal kunne</i> utarbeide rutiner for å sikre kvaliteten av prosesser og produkter i oppdrettsnæringen	Kandidaten kan gi en oversikt over hvordan en skal gå frem for å lage rutiner for en aktuell prosess eller fremstillingen av et produkt samt gjøre rede for konsekvensen av manglende rutine.	Kandidaten kan identifisere prosesser og produkter der en trenger rutiner og komme med forslag til hvordan en kan utarbeide dette.	Kandidaten kan gi eksempel på rutiner som har til hensikt å kvalitetssikre prosesser og produkter på et oppdrettsanlegg.
<i>Mål for opplæringen er at kandidaten skal kunne</i> utføre arbeidet i oppdrettsanlegget i samsvar med gjeldende regelverk for helse, miljø og sikkerhet	Kandidaten kan vise oversikt over hvilket regelverk innen HMS som til enhver tid regulerer arbeidet på anlegget og gi eksempler på hvilke konsekvenser det har for ulike arbeidsoperasjoner på oppdrettsanlegg.	Kandidaten kan vise til oversikt over det viktigste regelverket innen HMS som påvirker daglig drift av et oppdrettsanlegg.	Kandidaten kan gi eksempler fra daglig drift av oppdrettsanlegg der HMS har innvirkning på hvordan en arbeidsoperasjon blir gjennomført
<i>Mål for opplæringen er at kandidaten skal kunne</i> planlegge, gjennomføre og vurdere en produksjonsplan med antall, tilvekst, biomasse, tetthet, vannbehov,	Kandidaten kan vurdere en produksjonsplan, identifisere utfordringer samt iverksette tiltak basert på utviklingen i produksjonen.	Kunne sette opp en produksjonsplan i et digitalt produksjonsstyringsverktøy samt kunne gjøre rede for hva som ligger bak de ulike beregningene. Kunne forklare betydningen av planen for bedriften.	Kunne lese en produksjonsplan og kunne gjøre rede for alle sentrale begreper. Kunne forklare hvilken betydning planen har for daglig røkting.

oksygenbehov og fôrforbruk			
<i>Mål for opplæringen er at kandidaten skal kunne</i> gjøre rede for regelverk som regulerer oppdrettsnæringen, og innhente nødvendig informasjon knyttet til etablering av ny oppdrettsvirksomhet i et område	Analysere en produksjon i forhold til aktuelle lover/forskrifter og vurdere risiko i forhold til internkontroll. Gjøre rede for saksgang og innhold ved godkjenning av lokalitet.	Kunne bruke lover/forskrifter knyttet til aktuelle produksjoner (settefisk/matfisk). Kjenne til oppbygging av off. myndigheter; kommune, fylkesmann, fylkeskommune, aktuelle direktorater og departementer.	Kjenne navnet på de viktigste lovene og forskriftene som er sentrale for oppdrettsnæringen. Kjenne til hvor en kan finne disse.
<i>Mål for opplæringen er at kandidaten skal kunne</i> beskrive organiseringen av en akvakulturbedrift, med utgangspunkt i bedriftsform og organisasjonskart	Kjenne til sammenhengen mellom organisering og dagleg drift, driftsplanlegging og samarbeidsformer mellom dei ulike nivåene i organisasjonen.	Kjenne til sammenhengen mellom organisasjonskartet og de oppgavene som er knyttet til de ulike nivåene.	Forstå oppbygging av et organisasjonskart. Kjenne til aksjeselskap og enkeltmannsforetak.

<i>Mål for opplæringen er at kandidaten skal kunne</i> forklare forskjellen mellom et budsjett og et regnskap for drift og investering i en akvakulturvirksomhet, og påvise eventuelle avvik og mulige årsaker til dem	Analysere et regnskap og finne avvik mellom budsjett og regnskap. Forklare avvik ut fra produksjonsplan og produksjonsresultat.	Kunne sette opp et budsjett og et regnskap ut fra produksjonsplan eller konkrete tall.	Kjenne til oppbygging og sentrale begreper i et regnskap. Forstå forskjellen på budsjett og regnskap.
<i>Mål for opplæringen er at kandidaten skal kunne</i> forklare sammenhenger mellom innsatsfaktorer og økonomi i en akvakulturbedrift, med særlig vekt på betydningen av eget arbeid	Bruke kunnskap om innsatsfaktorer til å analysere regnskap til en oppdrettsbedrift, og relatere dette til arbeidsoppgaver.	Kjenne til gjennomsnittstall for de ulike innsatsfaktorene i de ulike produksjonene, og hvilke forhold som påvirker disse.	Kjenne til de viktigste innsatsfaktorene.

<i>Mål for opplæringen er at kandidaten skal kunne</i> beskrive hvordan markedet for oppdrettsprodukter har endret seg, og diskutere mulige framtidsutsikter	Se sammenhengen mellom markedets krav og hvordan dette påvirker produksjonen.	Kjenne til hvilke forhold som påvirker markedet, og historiske utviklingstrekk.	Kjenne til eksportvolum og verdi av akvakulturprodukter globalt og nasjonalt. Kjenne til de viktigste eksportmarkedene for den norske produksjonen.
<i>Mål for opplæringen er at kandidaten skal kunne</i> gi eksempler på markedets krav til kvalitet og utvalg av oppdrettsprodukter	Vurdere sammenhengen mellom kvalitetskrav og hvordan dette blir påvirket av produksjonen.	Kjenne til variasjonen i krav som de ulike markedene setter til produkter. Kjenne til de ulike kravene som blir satt til ulike typer produkter.	Kjenne 1 – 2 eksempler på krav som markedet setter til oppdrettsprodukter.

www.vigoiks.no/eksamen